

hoff, *Études sur les mots français d'origine néerlandaise*, 1931, 118; > b. al. *trosse* c. 1400 > al. *trosse* 1807, dan. i suec *tross*, Kluge, *Seemannspr.*, 797) i el sbcr. *trōsa* (Ragusa) en tot cas són manlleus del romànic, i el cast. *troza* «combinació de dos pedazos de cabo, mediante la cual se une una verga a un palo» [1573, ESalaraz] és certament manlleu del català; i probablement també ho és el llgd. *drōso* f. «cerchio di cavo che trattiene l'antenna contro l'albero» (Rohe, *Grau d'Agde*) (més o menys usat també com a fr.),¹⁰ car la *dr-* anòmala és ja signe de mot manllevat.

De l'it. *trozza* Vidos⁹ assenyala un testimoni venecià de 1268 i, suposant, a causa d'aquesta data, que en cat. era manlleu de l'it., afirmà que era una variant fonètica veneciana dialectal de l'it. *tralcio* 'sarment' (cf. *troza* «viticio» en Boerio; no 'fulla de cep' com diu *AlcM*) provinent del ll. *TRADUX*, -ŪCIS 'morgó de cep'; problema complicat que implica delicats detalls de fonètica dialectològica, i de lèxic dialectal italià, sobre els quals no puc dir ni s'ha dit la darrera paraula; provisionalment vaig acceptar-ho amb reserves en el *DCEC/DECH* (v, 656, n. 3). Els altres crítics han seguit dubtant (AngPrati, s. v. *trōscio*, torna a relacionar amb l'hispaní *tros*, i amb altres mots italians) o negant la tesi de Vidos: els Kahane (*RLiR* xxxi, 131-133) volen partir del gr. *τροχιά*, ço que trobarem arbitrari semànticament (deixant a part, per ara, la qüestió de la -z-), car el mot grec significa 'rodera' i 'cèrcol de roda' (majorment mentre no ens donin base per comprovar llur definició 'corda lligada entorn d'un objecte').

Potser tanmateix haurem de tornar al català, on hi ha bona base i ben documentada (com ho fa Deanović amb reserves, en estudiar el mot serbocroat, *ARom.* xxi, 274), i on almenys existeix (no en italià) l'arrel *trossar* 'doblegar, plegar' (estranya a Itàlia). També deu ser la idea d'Angelico Prati. En efecte també s'usa *trossar* en el significat nàutic 'subjectar les menes a la manegueta per mitjà de la trossa' (StPolM, 1928); el savi blanenc JRuyra recomana usar-lo en lloc del *trincar* acastellanat (*O. C.*, 849b). *Trosseta*.

Destrossar, V. supra.¹⁰ Afegim-hi el ribag. *estrociar* 'destralejar un arbre': «el van *estrujià*» Mont de Roda, «anam a *strobià* un roure pa fé llenya pa 'l foc» Llaguerres (1957). *Destrossa*. Dels Atlants: «fins la memòria 'ls segles perdrian de llur fossa, / sinó pel Teide ignívom, qu'encara en parla al mar, / d'aquella nit que'n feren plegats la gran *destrossa*: / y aqueix escolta y brama, com si hi volgués tornar», *Atl.* ix, 53c (en l'esborrall de 1867): «perquè de sa *destrossa* / puga per sempre als homes, ab son regull, parlar». + *Destrossos* 'bocins destrossats': «y en l'ayre ensopgant-se, més alt, prop de la lluna, / sos espargits *destrossos* feriran los estels, / --- / semblava esllavissarse la màquina dels cels», *Atl.* ix, 25b (186), canviat en la versió de 1877). *Destrossadissa*. *Destrossador*. *Destrossament*.

¹ Li atribueix ū *breu*, donant-ho com a cosa sobreentesa; el sobreentès, almenys, és a tort, si ens recordem de l'allargament sistemàtic que practicava el

llatí quan s'ensordia una -g- davant la -r- sorda (*rēctus*, *dirēctus*, *frāctus* etc., en *struere* devia haver-hi -ug^u-). Però no està aquí la raó grossa per rebutjar l'hipotètic ètimon. —² «Ung *trou* de chou»; «se curoit les dens avecques un *trou* de lentisce», *Gargantua*, § 23, ed. 1919, p. 112. —³ «Du sanglier les crocs inutiles / ne servent pas d'un *trou* de chou», *Ovide Bouffon*; «je ne pris' pas un *trox* de pomme / ne toi, ne quanques tu us», *Fabel des deux bordeoes* (cf. Goffart, *Rev. de Champ. et de Brie*, 1898, 697). —⁴ Fins en casos com *préssec* i cast. *prisco* *PERCUSUS*, o en *trossa*, *trossar*, probablement de *TORSUS* (infra), hem de creure que el punt de partida de la transposició degué estar en derivats de la mateixa família, on la *r* queia en síl·laba àtona: *trossar*, *presseguer*. —⁵ Prop de la Vila, primer a la Penya, després a la Tarongeta, em descriviren el *trós* com un trabuc gruixut (a manera de gros garrot), que constituïa l'arma dels guaites tradicionals contra la pirateria (1963). «Con sus fusiles y *trossos* (fusil de cañón corto y ancho), acudían a las *tiradas* que se efectuaban, en las grandes solemnidades, en la plaza de las iglesias rurales, mediante una evolución o desfile en espiral, denominada *es caragol*», JoCastelló (*Ibiza y Form.*, 107). —⁶ No serà de més de prevenir contra la confusió amb alguns parònims de sentit i etimologia diferent: fr. ant. *destroissier* «mettre dans la détresse» (**DESTRICITARE*); *destrochier*, derivat de *troche* «paquet, faisceau» (=cat. *TROCA*); dels quals dono algun detall en la n. 6 del *DECH*. D'altra banda l'it. *strozzare* 'degollar, escanyar' (ja, p. ex., en el *Decam.* v, § 3, 332.16), provinent del longob. *strozza* (cf. Kluge, s. v. *drosel*, *REW*, 8321a). Ja sembla haver-hi més relació amb el grup de formes entorn del bearn. *estruchà*, fr. occid. *estruisser*, it. *strusciare*, que vaig aplegar en el *DECH* II, 814b56-815a2; però encara això és fàcil que hi hagi explicació secundària (contaminació d'aquest fr. *destroissier*?) o inconnexa (*TORSTO*?) que no ens guiaria cap a l'origen, però veg. *TRUI-XÓ*. —⁷ Quant a la variant *trotz* no té pas gaire importància, essent una forma ben minoritària i fins tardana (és sabut que -tz i -s aviat es confongueren a la major part del domini occità). Els exs. del segle XII tenen -s (no pas -tz), ben assegurada per la rima en Marcabré i en G. de *Rossilhon*, i així en la major part dels testimonis. *Trotz* només ocorre en la *Mulomedicina* i en la *Crozada*, on hi va repetida, però alternant amb el plural *trosses*, per tant deu ser forma analògica de *bratz* enfront del plural *brases*, *latz/lases*, *litz/lisses* etc. —⁸ És molt dubtós que n'existeixi un derivat *trossa*: no en Escrig i pot ser una de tantes invencions dels industrials que publicaren el Llombart i MCadea: algú ho ha confós amb *trossa* de *trossar*. En el vocab. de Sopeira per VOLIVA (*CongrLCat.*, 429b) porta les definicions «tros de terra; feix de llenya»: la segona és de *trossar*, però com que el mot va a continuació de «*trill*: estesa, escampada» és possible que la primera hagués d'anar amb *trill*. —⁹ *Parole Marin.*, 599-603;